

Brussel, 14.9.2018
COM(2018) 628 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**ELFDE FINANCIËEL VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES
PARLEMENT EN DE RAAD over het EUROPEES LANDBOUWGARANTIEFONDS**

BEGROTINGSJAAR 2017

{SWD(2018) 405 final}

INHOUDSOPGAVE

1.	BEGROTINGSPROCEDURE	2
2.	KASPOSITIE EN BEHEER VAN DE KREDIETEN	4
3.	UITVOERING VAN DE ELGF-BEGROTING 2017	6
4.	BESTEDING VAN DE ELGF-BESTEMMINGSONTVANGSTEN	10

Bijlagen (zie afzonderlijk document):

BIJLAGE 1	BEGROTINGSPROCEDURE VOOR DE ELGF-KREDIETEN VOOR 2017
BIJLAGE 2	UITVOERING ELGF-BEGROTING – BEGROTINGSJAAR 2017
BIJLAGE 3-I	UITVOERING ELGF-BEGROTING – BEGROTINGSJAAR 2017. BESTEMMINGSONTVANGSTEN C4
BIJLAGE 3-II	UITVOERING ELGF-BEGROTING – BEGROTINGSJAAR 2017. BESTEMMINGSONTVANGSTEN C5
BIJLAGE 4	UITVOERING ELGF-BEGROTING PER ARTIKEL EN PER LIDSTAAT – BEGROTINGSJAAR 2017

Opmerking: Dit verslag gaat vergezeld van een uitvoerig werkdocument van de diensten van de Commissie. De volledige tekst van dit werkdocument (in het Engels) en de bijbehorende tabellen (in het Engels) zijn te vinden op de website van DG Landbouw (http://ec.europa.eu/agriculture/cap-funding/financial-reports/eagf/index_en.htm).

1. BEGROTINGSPROCEDURE¹

1.1. Ontwerpbegroting 2017 en nota van wijzigingen 1/2017

De ontwerpbegroting 2017 is op 18 juli 2016 door de Commissie vastgesteld en aan de begrotingsautoriteit voorgelegd. Voor het ELGF werd in totaal 42 937,6 miljoen EUR aan vastleggingskredieten voorgesteld.

Op 12 september 2016 heeft de Raad zijn standpunt over de ontwerpbegroting 2017 ingenomen en gesteld dat de ELGF-vastleggingskredieten met 177,1 miljoen EUR moesten worden verlaagd. Op 26 oktober 2016 heeft het Europees Parlement zijn standpunt bepaald, waarin juist een verhoging van de ELGF-vastleggingskredieten ten opzichte van de ontwerpbegroting met 600,0 miljoen EUR noodzakelijk werd geacht.

Op 17 oktober 2016 kwam de Commissie met nota van wijzigingen nr. 1 bij de ontwerpbegroting 2017. Daarin was de behoefte aan vastleggingskredieten met 527,0 miljoen EUR verhoogd ten opzichte van de ontwerpbegroting. Die extra behoefte werd echter volledig gecompenseerd door een stijging van de bestemmingsontvangsten die naar verwachting in 2017 beschikbaar zouden zijn. Als gevolg daarvan bleven de in de nota van wijzigingen gevraagde vastleggingskredieten voor het ELGF ongewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting.

1.2. Vaststelling van de begroting 2017

Op 28 november 2016 bereikte het bemiddelingscomité, bestaande uit leden van het Europees Parlement en de Raad, overeenstemming over een gezamenlijke tekst. Uiteindelijk is de begroting 2017 op 1 december 2016 goedgekeurd door het Europees Parlement. De ELGF-begroting bevatte in totaal 42 612,6 miljoen EUR aan vastleggingskredieten en 42 563,0 miljoen EUR aan betalingskredieten.

Het verschil tussen de vastleggings- en de betalingskredieten houdt verband met het feit dat voor bepaalde maatregelen die rechtstreeks door de Commissie worden uitgevoerd, gesplitste kredieten worden gebruikt. Deze maatregelen hebben hoofdzakelijk betrekking op de bevordering van de afzet van landbouwproducten en op beleidsstrategie en coördinatiemaatregelen voor de landbouw.

Van de goedgekeurde ELGF-vastleggingskredieten voor beleidsterrein 05 (42 612,6 miljoen EUR) was 2 806,8 miljoen EUR bestemd voor interventies op de landbouwmarkten (hoofdstuk 05 02), 39 661,7 miljoen EUR voor rechtstreekse betalingen (hoofdstuk 05 03), 85,3 miljoen EUR voor de audit van de landbouwwuitgaven (hoofdstuk 05 07) en 48,6 miljoen EUR voor beleidsstrategie en coördinatie (hoofdstuk 05 08).

Verdere gegevens zijn te vinden in bijlage 1.

Vervolgens zijn in de loop van begrotingsjaar 2017 de ELGF-kredieten voor de artikelen 05 01 04 (ondersteunende uitgaven) en 05 08 09 (operationele technische bijstand) bij gewijzigde begroting 6 verlaagd met respectievelijk 0,9 miljoen EUR en 1,0 miljoen EUR.

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht.

1.3. Bestemmingsontvangsten voor het ELGF²

Op grond van artikel 43 van Verordening (EU) nr. 1306/2013 betreffende de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid³ gelden de ontvangsten die voortvloeien uit financiële correcties die worden opgelegd bij de boekhoudkundige en de conformiteitsgoedkeuringsbesluiten, uit terugvorderingen wegens onregelmatigheden ten nadele van het ELGF en uit de melkheffing, als ontvangsten die bestemd zijn voor de financiering van ELGF-uitgaven. Overeenkomstig deze voorschriften kunnen de bestemmingsontvangsten worden gebruikt om welke ELGF-uitgaven dan ook te financieren. Blijven deze ontvangsten gedeeltelijk ongebruikt, dan worden de ongebruikte bedragen ambtshalve overgedragen naar het volgende begrotingsjaar.

Bij de opstelling van de begroting 2017 is een raming gemaakt van zowel het in de loop van begrotingsjaar 2017 te innen bedrag als het van begrotingsjaar 2016 naar begrotingsjaar 2017 over te dragen bedrag. Dit geraamde bedrag (2 732 miljoen EUR) is in aanmerking genomen in de door de begrotingsautoriteit vastgestelde begroting 2017. Meer bepaald:

- werden de ontvangsten uit de correcties in het kader van de conformiteitsgoedkeuring en uit terugvorderingen wegens onregelmatigheden geraamd op respectievelijk 1 278 miljoen EUR en 152 miljoen EUR, terwijl de opbrengsten uit de melkheffing niet langer werden geraamd. Verwacht werd derhalve dat in de loop van begrotingsjaar 2017 bestemmingsontvangsten van in totaal 1 430 miljoen EUR zouden worden geïnd;
- werden de van het begrotingsjaar 2016 naar het begrotingsjaar 2017 over te dragen bestemmingsontvangsten op 1 302 miljoen EUR geraamd.

In de begroting 2017 zijn deze oorspronkelijk geraamde ontvangsten van 2 732 miljoen EUR toegewezen aan twee regelingen:

- 400 miljoen EUR aan de actiefondsen van de producentenorganisaties in de sector groenten en fruit, en
- 2 332 miljoen EUR aan de basisbetalingsregeling (rechtstreekse betalingen).

Voor de bovengenoemde regelingen is de som van de door de begrotingsautoriteit goedgekeurde kredieten en de bestemmingsontvangsten gelijk aan de (geraamde) som van de volgende beschikbare kredieten:

- 855 miljoen EUR voor de actiefondsen van de producentenorganisaties in de sector groenten en fruit, en
- 17 628 miljoen EUR voor de basisbetalingsregeling (rechtstreekse betalingen).

² Deze bedragen worden niet opgenomen in de inkomstenposten van de begroting (artikel 670 voor de bestemmingsontvangsten voor het ELGF), waar alleen "p.m." (pro memorie) staat. Het verwachte bedrag wordt vermeld in de toelichting bij het artikel in kwestie.

³ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 549.

2. KASPOSITIE EN BEHEER VAN DE KREDIETEN

2.1. Beheer van de kredieten

2.1.1. Voor begrotingsjaar 2017 beschikbare kredieten

In EUR

Uitgavendeel van de begroting (1)	Vastleggingskredieten	Betalingskredieten	Ontvangstendeel van de begroting (BO) (2)	Prognoses
1. Initiële kredieten voor het ELGF, waarvan:	42 612 572 079,00	42 562 967 974,00	1. Goedkeuringsbesluiten	1 278 000 000,00
1a. Kredieten onder gedeeld beheer	42 490 000 000,00	42 490 000 000,00	2. Onregelmatigheden	152 000 000,00
1b. Kredieten onder rechtstreeks beheer	122 572 079,00	72 967 974,00	3. Superheffing melkproducenten	-
2. Gewijzigde begroting	- 1 900 000;00	- 1 900 000;00	Totaal BO-prognose	1 430 000 000,00
3. Overschrijving naar/uit het ELGF in het begrotingsjaar		- 2 640 390,66		
4. Definitieve kredieten voor het ELGF, waarvan:	42 610 672 079,00	42 558 427 583,34		
4a. Kredieten onder gedeeld beheer	42 489 315 000,00	42 489 315 000,00		
4b. Kredieten onder rechtstreeks beheer	121 357 079,00	69 112 583,34		

(1) In de begroting 2017 opgenomen kredieten, na aftrek van de in 2017 verwachte te innen bestemmingsontvangsten en de bestemmingsontvangsten die zijn overgedragen van 2016 naar 2017 overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012. Heeft alleen betrekking op nieuwe kredieten (C1 plus C4), d.w.z. zonder overdrachten (C2 – kredieten voor de terugbetaling van de ongebruikte bedragen van de landbouwcrisisreserve 2016 en C5 – bestemmingsontvangsten afkomstig van het ELGF-overschot).

(2) BO: te innen bestemmingsontvangsten. De bedragen zijn niet opgenomen in de inkomstenposten (p.m.), maar zijn vermeld in de begrotingstoelichting.

2.1.2. Besteding van de voor het begrotingsjaar 2017 beschikbare kredieten

In EUR

	Besteding van de vastleggingskredieten	Besteding van de betalingskredieten
Gedeeld beheer (1)	44 639 387 611,79	44 639 387 611,79
Rechtstreeks beheer	119 428 161,33	58 396 372,68
Totaal	44 758 815 773,12	44 697 783 984,47

(1) Vastgelegde bedragen. Vastleggingen en betalingen minus bestemmingsontvangsten van 1 482 465 754,02 EUR (zie punt 4 en bijlage 3-I) die voor gedeeld beheer zijn ontvangen: 43 156 921 857,77 EUR.

Voor begrotingsjaar 2017 zijn dus uiteindelijk 44 758 815 773,12 EUR aan vastleggingskredieten en 44 697 783 984,47 EUR aan betalingskredieten gebruikt.

Het in het kader van gedeeld beheer uitbetaalde bedrag (43 153 914 666,63 EUR) was lager dan 43 156 921 857,77 EUR omdat bij Polen bepaalde bedragen zijn opgeschort.

2.1.3. *Begrotingsuitvoering van de goedgekeurde kredieten – uitgaven van de Commissie onder rechtstreeks beheer*

In EUR

Rechtstreeks beheer	Vastleggingskredieten	Betalingskredieten	Overdracht naar 2018 (2)
Kredieten (C1) (1)	121 357 079,00	69 112 583,34	-
Besteding (C1)	119 428 161,33	47 177 737,98	17 671 686,06
Geannuleerde kredieten	1 928 917,67	4 263 159,30	-

(1) C1: goedgekeurde begrotingskredieten. Dit bedrag omvat overschrijvingen vanuit "gedeeld beheer" ten bedrage van 685 000,00 EUR voor vastleggings- en betalingskredieten, overschrijvingen "uit" het ELGF ten bedrage van –2 986 000,00 EUR voor betalingskredieten, overdrachten naar het ELGF ten bedrage van 345 609,34 EUR voor betalingskredieten en een gewijzigde begroting van –1 900 000,00 EUR voor vastleggings- en betalingskredieten.

(2) Overdracht naar 2018 alleen bij niet-gesplitste kredieten.

In de begroting 2017 was 121,4 miljoen EUR aan vastleggingskredieten beschikbaar voor uitgaven onder rechtstreeks beheer. Daarvan is 119,4 miljoen EUR in 2017 vastgelegd. De resterende kredieten (1,9 miljoen EUR) zijn geannuleerd.

De meeste ELGF-vastleggingskredieten voor rechtstreeks beheerde uitgaven van de Commissie zijn gesplitste kredieten.

De automatische overdracht naar 2018, die alleen betrekking heeft op niet-gesplitste kredieten, bedraagt 17,7 miljoen EUR.

2.2. **Maandelijks betalingen**

2.2.1. *Maandelijks betalingen aan lidstaten onder gedeeld beheer*

2.2.1.1. Maandelijks betalingen ter financiering van de uitgaven

Overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 moeten "*maandelijks betalingen door de Commissie [worden] uitgekeerd voor de uitgaven die de erkende betaalorganen van de lidstaten in de referentiemaand hebben verricht*". De maandelijks betalingen moeten aan elke lidstaat worden uitgekeerd uiterlijk op de derde werkdag van de tweede maand na de maand waarin de uitgaven zijn gedaan.

Het gaat bij de maandelijks betalingen dus om de vergoeding van reeds gedane uitgaven, en wel op nettobasis (na aftrek van de ontvangsten). De betrokken bedragen worden beschikbaar gesteld op basis van de maandelijks declaraties van de lidstaten⁴. De maandboekingen van de uitgaven en ontvangsten worden vervolgens gecontroleerd en gecorrigeerd op basis van deze declaraties. Bovendien krijgen deze betalingen pas een definitief karakter nadat de Commissie ze heeft geverifieerd in het kader van de boekhoudkundige goedkeuring van de rekeningen.

De betalingen die de lidstaten hebben gedaan in de periode van 16 oktober 2016 tot en met 15 oktober 2017 vallen onder de regeling voor maandelijks betalingen.

Voor begrotingsjaar 2017 bedroeg het totale nettobedrag aan vastgestelde maandelijks betalingen, na aftrek van correcties in het kader van onder meer de goedkeuring van de rekeningen, 43 156 921 857,77 EUR. Wordt rekening gehouden met de opgeschorte bedragen, dan valt het uitbetaalde bedrag lager uit: 43 153 914 666,63 EUR.

⁴ Deze maandelijks uitgavendeclaraties worden door de lidstaten toegezonden uiterlijk op de twaalfde van maand N+1.

2.2.1.2. Besluiten inzake de maandelijkse betalingen voor 2017

Voor begrotingsjaar 2017 heeft de Commissie twaalf besluiten inzake de maandelijkse betalingen vastgesteld. Daarnaast is in december 2017 nog een aanvullende maandelijkse betaling vastgesteld om de reeds betaalde bedragen in overeenstemming te brengen met het totaal van de ten laste van het begrotingsjaar te brengen uitgaven.

3. UITVOERING VAN DE ELGF-BEGROTING 2017

3.1. Besteding van de ELGF-begrotingskredieten

Met de uitvoering van de begroting was een bedrag van 44 758,8 miljoen EUR⁵ gemoeid. Deze uitgaven zijn gefinancierd met de initiële begrotingskredieten en met de bestemmingsontvangsten voor beleidsterrein 05 (Landbouw en plattelandsontwikkeling). Deze bestemmingsontvangsten bestonden uit het gehele uit 2016 overgedragen bedrag (1 304,0 miljoen EUR) en een deel van de in 2017 geïnde bestemmingsontvangsten (879,2 miljoen EUR van in totaal 1 482,5 miljoen EUR).

Binnen beleidsterrein 05 (Landbouw en plattelandsontwikkeling) is 3 001,1 miljoen EUR aan marktmaatregelen en 41 551,2 miljoen EUR aan rechtstreekse betalingen uitgegeven.

Voor nadere informatie over de uitvoering van de begroting per beleidsterrein wordt verwezen naar bijlage 2.

Bijlage 4 bevat een uitsplitsing, per artikel en per lidstaat, van de uitgaven voor marktmaatregelen, rechtstreekse betalingen en de audit van de landbouwuitgaven.

3.2. Opmerkingen over de uitvoering van de ELGF-begroting 2017

Hieronder volgt, op basis van de informatie in de bijlagen 2, 3-I en 3-II, voor de meest significante sectoren een korte toelichting op de besteding van de kredieten van de ELGF-begroting voor 2017 en op de besteding van de in 2017 beschikbare bestemmingsontvangsten.

3.2.1. Hoofdstuk 05 02: interventies op de landbouwmarkten

3.2.1.1. Inleiding

Met de betalingen voor dit hoofdstuk was in 2017 in totaal 3 001,1 miljoen EUR gemoeid. Deze zijn gefinancierd uit de goedgekeurde kredieten van 2 805,0 miljoen EUR en uit bestemmingsontvangsten van 196,2 miljoen EUR. Dit laatste bedrag is gebruikt voor de financiering van de uitgaven in de sector groenten en fruit (zie punt 3.2.1.2 voor nadere informatie). Bij rubrieken waarin meer kredieten nodig waren dan begroot, zijn de extra uitgaven gefinancierd met overschrijvingen uit andere begrotingsonderdelen binnen het ELGF. In gevallen waarin de begrotingskredieten voor marktmaatregelen niet volledig waren besteed, zijn de nog beschikbare kredieten overgeschreven naar andere begrotingsonderdelen waar vanwege hoger dan geplande uitgaven juist extra financiering nodig was.

3.2.1.2. Artikel 05 02 08: groenten en fruit

De begroting 2017 bevatte in totaal 1 061,5 miljoen EUR aan beschikbare kredieten voor de financiering van alle maatregelen in deze sector. De begrotingsautoriteit

⁵ Dit cijfer omvat de terugbetaling van het uit begrotingsjaar 2016 overgedragen bedrag van de financiële discipline in het kader van de crisisreserve voor de landbouw.

heeft 661,5 miljoen EUR aan kredieten goedgekeurd omdat daarnaast 400 miljoen EUR van de verwachte bestemmingsontvangsten aan deze sector was toegewezen. Ook is 137,8 miljoen EUR overgeschreven uit andere begrotingsonderdelen binnen hetzelfde hoofdstuk. De uitgaven van de lidstaten kwamen in 2017 uit op 995,4 miljoen EUR. Het saldo van de niet-gebruikte bestemmingsontvangsten ten bedrage van 203,8 miljoen EUR is overgedragen naar begrotingsjaar 2018 ter dekking van de behoeften voor dat jaar.

3.2.1.3. Artikel 05 02 09: producten van de wijnbouwsector

De begroting 2017 bevatte in totaal 1 076 miljoen EUR aan beschikbare kredieten voor de financiering van alle maatregelen in deze sector. De uitgaven zijn 64,2 miljoen EUR achtergebleven bij hetgeen in de begroting 2017 was uitgetrokken, omdat een aantal lidstaten minder voor de afzetbevorderings-, de herstructurerings- en de investeringscomponent van hun nationale wijnprogramma hebben uitgegeven dan verwacht.

3.2.1.4. Artikel 05 02 10: afzetbevordering

Wat de betalingen van de lidstaten in het kader van de afzetbevorderingsmaatregelen betreft, is 13,2 miljoen EUR minder uitgegeven dan waarop in de begroting 2017 was gerekend, omdat de uitgaven van een aantal lidstaten voor hun door de Commissie goedgekeurde afzetbevorderingsprogramma lager zijn uitgevallen dan hetgeen in de begroting 2017 was uitgetrokken voor deze programma's.

Voor de rechtstreekse betalingen van de Europese Unie heeft de Commissie kredieten vastgelegd voor het totale bedrag (52,5 miljoen EUR) dat in de begroting 2017 voor deze betalingen was uitgetrokken.

3.2.1.5. Artikel 05 02 11: overige plantaardige producten/overige maatregelen

De uitgaven besloegen 99 % van het bedrag dat voor 2017 voor dit onderdeel was begroot (239,4 miljoen EUR).

3.2.1.6. Artikel 05 02 12: melk en zuivelproducten

De begroting 2017 bevatte in totaal 607,7 miljoen EUR aan beschikbare kredieten voor de financiering van alle maatregelen in deze sector. De uitgaven van de lidstaten kwamen in 2017 uit op 468,0 miljoen EUR. Bij alle onder dit artikel gefinancierde regelingen is minder uitgegeven dan het in de begroting 2017 opgenomen bedrag.

1.1.1.1. Artikel 05 02 13: rund- en kalfsvlees

In de begroting 2017 waren hiervoor geen kredieten opgenomen, terwijl de uitgaven van de lidstaten in 2017 uitkwamen op 23,6 miljoen EUR. De overbesteding voor dit artikel is het spiegelbeeld van de onderbesteding voor de sector melk en zuivelproducten en vloeit voort uit de toepassing van gerichte steun voor de veehouderijsectoren. De voor deze sector gedeclareerde uitgaven werden gefinancierd via de overschrijving van kredieten die voor deze maatregel beschikbaar zijn onder artikel 05 02 12.

3.2.1.8. Artikel 05 02 15: varkensvlees, eieren, pluimvee, producten van de bijenteelt en andere dierlijke producten

De begroting 2017 bevatte in totaal 34,0 miljoen EUR aan beschikbare kredieten voor de financiering van alle maatregelen in deze sector. De uitgaven van de lidstaten in 2017 bedroegen echter 90,7 miljoen EUR en zijn gefinancierd uit de

goedgekeurde kredieten plus overschrijvingen van kredieten (56,7 miljoen EUR) uit andere begrotingsonderdelen binnen hetzelfde hoofdstuk.

3.2.2. *Hoofdstuk 05 03: rechtstreekse betalingen*

Het begrotingsjaar 2017 was het tweede jaar van uitvoering van de regelingen in de aangepaste structuur van rechtstreekse betalingen waartoe in het kader van de GLB-hervorming van 2013 was besloten. De betalingen in dit hoofdstuk van de begroting 2017 bedroegen in totaal 41 551,2 miljoen EUR, inclusief een bedrag van 425,6 miljoen EUR voor terugbetalingen aan landbouwers in verband met de financiële discipline, die is gefinancierd met een overdracht van 433,1 miljoen EUR uit 2016 (voor nadere informatie wordt verwezen naar punt 3.2.2.3). De resterende betalingen van 41 125,6 miljoen EUR zijn gefinancierd uit de goedgekeurde kredieten van 39 138,5 miljoen EUR en uit bestemmingsontvangsten ten bedrage van 1 987,0 miljoen EUR. Dit laatste bedrag is gebruikt voor de financiering van de uitgaven voor de basisbetalingsregeling. Blijkens het verschil tussen enerzijds de aan de lidstaten uitgekeerde goedgekeurde kredieten van 39 138,5 miljoen EUR en anderzijds de initiële goedgekeurde kredieten van 39 661,7 miljoen EUR in de begroting 2017 is 523,2 miljoen EUR aan goedgekeurde kredieten ongebruikt gebleven. Van deze ongebruikte goedgekeurde kredieten is 66,8 miljoen EUR overgeschreven naar andere delen van de ELGF-begroting. Bovendien is het ongebruikte bedrag van de crisisreserve (450,5 miljoen EUR), die was gevormd met de voorgestelde financiële discipline van 2017, overgeschreven naar begrotingsartikel 05 03 09 zodat het bedrag van de daadwerkelijk toegepaste financiële discipline (450,5 miljoen EUR) kon worden overgedragen naar 2018 om te worden gebruikt voor terugbetalingen aan de lidstaten in kwestie (zie punt 3.2.2.4). De resterende in 2017 geïnde bestemmingsontvangsten (399,4 miljoen EUR) zijn overgedragen naar 2018. Bij rubrieken waarin meer geld nodig bleek dan de begrote goedgekeurde kredieten, zijn de extra uitgaven gefinancierd met overschrijvingen van goedgekeurde kredieten uit andere begrotingsrubrieken of van bestemmingsontvangsten. Omgekeerd gold hetzelfde: wanneer de begrotingskredieten voor bepaalde rechtstreekse betalingen niet volledig waren besteed, werden de nog beschikbare kredieten overgeschreven naar andere begrotingsonderdelen binnen het ELGF waar vanwege hoger dan geplande uitgaven juist extra financiering nodig was.

3.2.2.1. Artikel 05 03 01: ontkoppelde rechtstreekse betalingen

De voornaamste regelingen die met de kredieten van dit artikel zijn gefinancierd, zijn de regeling inzake een enkele areaalbetaling (REAB), de basisbetalingsregeling (BBR), de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, de herverdelingsbetaling en de betaling voor jonge landbouwers. De betalingen voor alle steunregelingen van dit artikel hangen niet af van de productie, maar van de naleving van bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld de randvoorwaarden. In 2017 was budgettair 35 523,8 miljoen EUR nodig voor de ontkoppelde rechtstreekse betalingen. De begrotingsautoriteit heeft 33 191,8 miljoen EUR aan kredieten goedgekeurd, rekening houdend met een bedrag van 2 332,0 miljoen EUR aan bestemmingsontvangsten. De lidstaten hebben in het kader van alle regelingen van dit artikel tezamen 35 366,2 miljoen EUR uitgegeven, waarmee het bedrag aan goedgekeurde kredieten met 2 174,4 miljoen EUR werd overschreden. Dit laatste bedrag aan gedeclareerde uitgaven is gefinancierd met bestemmingsontvangsten. De uitgaven van de lidstaten aan ontkoppelde rechtstreekse betalingen bedroegen 99,6 % van de middelen die in de begroting 2017 waren uitgetrokken voor deze regelingen.

3.2.2.2. Artikel 05 03 02: andere rechtstreekse betalingen

Met de kredieten van dit artikel zijn "andere rechtstreekse betalingen" gefinancierd. Daaronder vallen regelingen waarbij de betaling nog aan de productie is gekoppeld, zij het onder welbepaalde voorwaarden en binnen duidelijke grenzen. Bij de hervorming van 2013 zijn regelingen aan dit artikel toegevoegd: de vrijwillige gekoppelde steun en de regeling voor kleine landbouwers. Andere onderdelen hadden alleen betrekking op betrekkelijk geringe restbetalingen in het kader van regelingen die waren afgelopen.

De Commissie had de kredieten die in 2017 voor dit artikel nodig waren, geraamd op 6 019,3 miljoen EUR. De lidstaten hebben echter 5 759,4 miljoen EUR uitgegeven, minder dus dan de kredieten die in de begroting waren opgenomen.

3.2.2.3. Artikel 05 03 09: terugbetaling van rechtstreekse betalingen in verband met financiële discipline

De begrotingsautoriteit heeft geen kredieten aan dit artikel toegewezen. Dit artikel is bedoeld voor de verzameling van de niet-vastgelegde goedgekeurde kredieten, waaronder met name de kredieten van de ongebruikte crisisreserve. Deze worden overgedragen naar begrotingsjaar N+1 om de terugbetaling van het bedrag van de financiële discipline te financieren die is toegepast op rechtstreekse betalingen van kalenderjaar N⁶.

Van het bedrag van 433,1 miljoen EUR dat de financiële discipline in begrotingsjaar 2016 heeft opgeleverd en dat is overgedragen naar de begroting 2017, hebben de lidstaten 425,6 miljoen EUR terugbetaald aan de betrokkenen. Het verschil van 7,5 miljoen EUR is teruggevloeid naar de begroting 2017 om via een gewijzigde begroting weer bij de lidstaten terecht te komen in het volgende begrotingsjaar.

3.2.2.4. Artikel 05 03 10: reserve voor crisissituaties in de landbouwsector

De kredieten van dit artikel dienen ter dekking van uitgaven voor maatregelen die nodig zijn om het hoofd te bieden aan grote crises die de landbouwproductie of -distributie treffen. De crisisreserve wordt aangelegd door aan het begin van elk jaar een verlaging op de rechtstreekse betalingen toe te passen aan de hand van het mechanisme voor financiële discipline overeenkomstig de artikelen 25 en 26 van Verordening (EU) nr. 1306/2013 en artikel 8 van Verordening (EU) nr. 1307/2013⁷. Deze reserve moet jaarlijks 400 miljoen EUR bedragen (in prijzen van 2011). Voor begrotingsjaar 2017 beliep het equivalente bedrag van de crisisreserve in lopende prijzen 450,5 miljoen EUR. De reserve is in begrotingsjaar 2017 niet aangesproken.

Voor aanvraagjaar 2016 is de financiële discipline uitsluitend toegepast voor de vorming van de crisisreserve van 450,5 miljoen EUR. Aan het eind van het begrotingsjaar zijn evenwel niet-vastgelegde goedgekeurde kredieten ten bedrage van de financiële discipline die daadwerkelijk was toegepast voor aanvraagjaar 2016 (rekening houdend met het ongebruikte bedrag van de crisisreserve) overgeschreven naar begrotingsartikel 05 03 09 om naar het volgende begrotingsjaar te worden

⁶ Overeenkomstig artikel 169, lid 3, van het Financieel Reglement (Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012) mogen deze kredieten worden overgedragen en overeenkomstig artikel 26, lid 5, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 moeten de lidstaten de bedragen terugbetalen aan de eindontvangers op wie de financiële discipline overeenkomstig artikel 26, leden 1 tot en met 4, van die verordening wordt toegepast in het begrotingsjaar waarnaar de kredieten worden overgedragen.

⁷ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 608.

overgedragen en aldus de terugbetaling van het bedrag van de financiële discipline te financieren die in kalenderjaar 2017 aan de landbouwers is opgelegd.

3.2.3. *Hoofdstuk 05 07: audit van de landbouwwitgaven*

3.2.3.1. Artikel 05 07 01: controle van de landbouwwitgaven

Dit artikel omvat de maatregelen die ter versterking van de controles ter plaatse en ter verbetering van de verificatiesystemen zijn genomen om het risico van fraude en onregelmatigheden ten nadele van de Uniebegroting te beperken. Het omvat ook de uitgaven aan mogelijke boekhoudkundige en conformiteitscorrecties ten gunste van de lidstaten.

De Europese Unie heeft 11,3 miljoen EUR uitgetrokken voor de rechtstreekse financiering van de aankoop van satellietbeelden in het kader van het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS), waarmee alle desbetreffende, in de begroting 2017 opgenomen vastleggingskredieten zijn besteed.

De correcties ten gunste van de lidstaten in het kader van de conformiteitsgoedkeuring van de rekeningen lagen veel hoger dan verwacht (125,3 miljoen EUR tegenover 25,0 miljoen EUR geraamd in de begroting). Deze overbesteding werd deels gecompenseerd door de lager dan verwachte correcties ten gunste van de lidstaten in het kader van de boekhoudkundige goedkeuring van de rekeningen (14,8 miljoen EUR tegenover 20,0 miljoen EUR geraamd in de begroting).

3.2.3.2. Artikel 05 07 02: beslechting van geschillen

De kredieten in dit artikel dienen ter dekking van de kosten waarvoor de Commissie bij vonnis van een rechtbank aansprakelijk kan worden gesteld, zoals schadevergoeding en rente. In de begroting 2017 waren kredieten opgenomen ten bedrage van 29,0 miljoen EUR, maar er zijn geen uitgaven gedeclareerd. Derhalve zijn deze kredieten overgeschreven naar andere rubrieken van de begroting 2017.

4. **BESTEDING VAN DE ELGF-BESTEMMINGSONTVANGSTEN**

De daadwerkelijk van 2016 naar 2017 overgedragen bestemmingsontvangsten bedroegen 1 304,0 miljoen EUR en zijn overeenkomstig artikel 14 van het Financieel Reglement volledig gebruikt voor de financiering van uitgaven over begrotingsjaar 2017. Zoals in bijlage 3-II is weergegeven, is van dit bedrag 118,7 miljoen EUR naar de actiefondsen van de producentenorganisaties in de sector groenten en fruit gegaan en 1 185,3 miljoen EUR naar de basisbetalingsregeling.

In bijlage 3-I is te zien dat in 2017 een bedrag van 1 482,5 miljoen EUR aan bestemmingsontvangsten is geïnd in verband met:

- de correcties in het kader van de conformiteitsgoedkeuringsprocedure ten bedrage van 1 348,0 miljoen EUR;
- onregelmatigheden ten bedrage van 130,7 miljoen EUR;
- de melkheffing ten bedrage van 3,7 miljoen EUR.

De bestemmingsontvangsten die in 2017 zijn geïnd, zijn gebruikt ter dekking van uitgaven in het kader van de volgende maatregelen:

- 77,5 miljoen EUR voor de actiefondsen van de producentenorganisaties in de sector groenten en fruit, en

- 801,7 miljoen EUR voor de basisbetalingsregeling (rechtstreekse betalingen).

De rest van de in 2017 geïnde bestemmingsontvangsten (603,3 miljoen EUR) is ambtshalve overgedragen naar de begroting 2018 om begrotingsuitgaven van dat jaar te financieren.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de bijlagen 3-I en 3-II.